

EL DRET A DECIDIR

En relació amb el Dret a decidir (Dret d'autodeterminació) l'autor assenyala que l'autodeterminació, quan s'ha exercitat històricament, s'ha referit sempre a un projecte concret (per exemple l'elaboració de l'Estatut de Núria el 1932 provinent del Pacte de Sant Sebastià).

En aquest sentit l'autor esmenta les resolucions 1514 i 5625 de l'Assemblea General de les Nacions Unides, entre d'altres, que estableixen que el Dret d'autodeterminació no inclou que sigui legítima la seva invocació per destruir estats sobirans independents a excepció dels supòsits de que el Govern no constituït no representi la totalitat del poble o estiguin en una situació de dominació colonial o racista o similar, el dret de lliure determinació no pot ser invocat per grups de població que formen part d'un Estat democràtic consolidat segons les esmentades resolucions.

L'autor opina que, el dret a decidir a seques, encara que es concreti en un referèndum sobre la constitució d'un Estat independent, ni té contingut cert, ni s'acomoda a les regles de claredat i democràcia que han de regir qualsevol procés independentista (per exemple a Canadà). Tot i que la resposta a la pregunta sobre la constitució d'un Estat independent fos positiva, la possibilitat d'establir i les relacions subsegüents amb Espanya dependrien d'una negociació de resultats incerts, en l'econòmic i en el jurídic. Per tant, se sotmetria al poble a una consulta sense determinar prèviament les conseqüències. Per això, si el que desitja el poble de Catalunya és votar, per decidir sobre el seu futur polític, és més clar, ordenat i segur que ho faci sobre un text concret.

Per tot això, l'autor proposa el següent, en primer lloc, que el poble de Catalunya voti en un referèndum sobre el seu futur polític mitjançant l'aprovació d'una reforma estatutària ja que tant la CE i els Estatuts ja preveuen la consulta per aprovar la reforma estatutària o una nova norma d'autogovern sense necessitat d'acudir a determinats preceptes constitucionals com ara els articles 92 i 150.2 CE.

En segon lloc, el projecte de norma estatutària que se sotmeti a referèndum del poble de Catalunya (pot consistir en una simple modificació de l'Estatut vigent, per canviar parcialment el seu contingut i fins a la seva denominació) ha de regular els seus fets diferencials de caràcter institucional (organitzatiu, competencial i relacions amb l'Estat). En la mesura que aquesta regulació nova s'excedeixi del que estableix el règim general de les autonomies territorials en la Constitució, serà necessari també que es programi una reforma constitucional que li doni cabuda. La Constitució haurà de dotar-se d'un o més preceptes relatius a Catalunya.

En tercer lloc, l'habilitació constitucional que permeti el reconeixement de les especialitats institucionals de Catalunya i la seva relació amb l'Estat podria fer-se en un precepte que emmarqués (fes referència) a la normativa reguladora de l'autogovern de Catalunya (Estatut).

Per tot això, l'autor pensa que la solució òptima seria una tramitació simultània, i naturalment paccionada, de la norma que posi al dia l'autogovern de Catalunya i la seva integració en l'Estat, i la reforma constitucional, si fos precisa, que doni cabuda a aquest projecte. La diferència amb anteriors situacions, és que, amb això, la Constitució no es remetria a uns drets històrics indeterminats, sinó a les institucions i potestats consignades en un text concret, en una norma ben identificada.

La reforma del règim d'autogovern de Catalunya seria aprovada en referèndum (exercint el dret a decidir del poble de Catalunya) i la resta dels ciutadans espanyols utilitzarien també el seu dret d'autodeterminació aprovant o no en referèndum la reforma de la Constitució que reculli l'especialitat de les relacions amb aquell territori. Per tant, podria simultaniejar el referèndum estatutari i el concernent a la reforma de la Constitució, tal com s'ha dit abans.